

daktsliv och i församlinglivet. Olika synpunkter betonades härvid. Särskilt framhölls tidegårdens disciplinära betydelse. I vår arbetsfyllda, oroliga tid är det ofta svårt, icke minst för prästensjälasörjaren, att göra allvar av bönen. Man får ej tillfälle till den inre samling och stillhet, som verklig bön kräver. Tidegården kan vara en hjälp härtill och icke minst till *regelbunden* bön.

Efter matutin och koralövning företogs på lördagen utflykt per buss via Torups vackra och på konstskatter rika slott, som visades av dess charmanta innehavarinna, friherrinnan Coyet, till Veberöds kyrka. Sedan hälsningar framförts av representanter för de utländska gästerna, höll professor Lindblom ett synnerligen intressant och mycket uppskattat föredrag om Psaltaren. Det var framför allt Psaltarens liturgiska betydelse, som talaren uppehöll sig vid, ett ämne, som ju i hög grad bör vara av intresse för den gregorianska sångens utövare och vänner.

Efter söndagens högmässa fanns det gott tillfälle till samvaro i all gemytlighet. Kortare redogörelser lämnades för arbetet inom de olika sammanslutningarna. Vi må här icke glömma att nämna kanonsången och blockflöjtspelet, som i särdeles hög grad bidrog till stämningens höjande. »Dagarna» avslutades med kompletorium i den underbart vackra S:t Peters Klosters kyrka. Jag skulle säkerligen inte missta mig mycket om jag sade, att denna stilla aftonstund för många

av oss, som då voro med, var en stund av andakt och ro, en sådan stund, som vi alla längta efter, en stund, som hjälper oss över mycket och ger oss kraft och mod att sträva vidare. — Därmed i få ord programmet för »dagarna».

Vad en dylik samvaro kan ha att betyda, torde vara klart för alla och envar. Om man någon gång varit skeptisk mot den gregorianska sångens möjligheter att höja församlingens andaktsliv, så erfor man dock, vilka oändligt stora och sköna värden, som ligga inneslutna i den, just för en skara människor, som samlats för att bedja. Faran för mekanisering är stor, men går man till bönen med ärlig avsikt, skall ej heller bönhörelsen utebliva. Jag kommer här in på ungefär samma tankar, som en av de utländska gästerna vid ett tillfälle gjorde sig till tolk för. Egentligen betyder, när vi förätta vår andakt, de yttre omständigheterna så oändligt litet. När vi bedja, göra vi det ej för att själva uträtta något. Det är vi som skall vara mottagande. När vi nu ha förmånen att få bedja i dessa underbara former, som kallas den gregorianska sången, må vi göra det, icke med självförhävelse, såsom om vi med vår sång skulle utföra något storverk, utan med ödmjukt hjärta och i stilla undergivenhet. — Vi hoppas innerligt, att de som varit med dessa dagar fått erfarat något av allt det rika, den gregorianska sången har att giva.

Olov Agrell.

Recensioner.

Liturgi.

Emilius Bangert og *Michael Neieudam*: *Vor gudstjeneste. Nyt Nordisk forlag Köpenhamn.*

Joh:s Bruun: *Dansk højmesse og Tidesang med Gregorianske Toner. Eget*

forlag. Østbanegade 45 St. Köpenhamn.

Dessa två små skrifter visa ett spirande liturgiskt intresse i Danmarks kyrka. Med vilka vanskligheter man har att kämpa där, förstår man gott av inledningen till den

första av de upptagna häftena. Bangert och Neidendam sträva att återgiva den danska gudstjänstens liturgi de yttringar av centrala, kristna sanningar, som har gammal hemul inom dess ram. Man har hämtat intryck från norska kyrkans liturgi, som stiftsprost Gustav Jensen utarbetade, liksom ock från den svenka kyrkans liturgi. Musiken, som Bangert sammanställt, upptar endast ett Kyrie samt Gloria, vilket besvaras av församlingen med Allena Gud, samt korta församlings-svar bl. a. i den Allmänna kyrkobönen, som påminner om vår högmässas andra alternativ men som inledes med Gloria Patri. — Inalles ett intressant restaureringsförsök.

Bruun har ordnat den danska högmässan för rent gregoriansk sång, samt tillfogat anvisningar för tideböner, allt mycket omsorgsfullt och stilrent. A. A.

Tidegård:

Evangelisk Tidegård, utgiven av Arthur Adell och Knut Peters. C. W. K. Gleerups förlag, Lund.

N:r 3 b. Vid completorium under Advent. 25 öre.

N:r 9 a. Vid matutin eller laudes på Alla Helgons dag. 60 öre.

N:r 9 b. Vid vesper på Alla Helgons dag. 25 öre.

Hrr Adell och Peters framlägga härmed för allmänheten resultatet av sitt senaste tidegårdsarbete. Det är tre nya saker, som nu föreligga: completorium under Advent, Matutin (Laudes) och Vesper på Alla Helgons dag. Om dessa saker är i huvudsak intet annat än gott att säga. ... I Adventscompletoriet fäster man sig särskilt vid den vackra hypodoriska hymnen med text ur sv. ps. 157 och den rika Nunc dimittisantifonen i 8:e tonen. Vi ha här Pro paceantifonen i rentvättad gestalt och ett hypomixolydiskt Benedicamus, hämtat ur Höghandskriften. Det sistnämnda bör vid utförandet transpone-

ras åtminstone en ton högre. ... Uppställningen i Matutin eller Laudes på Alla Helgons dag är densamma som vid motsvarande tider på Kristi Himmelfärdsdag. Man saknar författarangivelse till hymnens text. Det doriska responsoriet är rikt utsmyckat med melismer. För första gången meddelas här, såvitt anmäla-ren har sig bekant, Benedictus i 7:e tonen. ... De två första psalmernas antifoner i Allhelgonavespern ha samma kärnfulla doriska tema. Den lilla ljusa hypomixolydiska hymnen med text av Paul Nilsson är en verklig pärla i all sin enkelhet, och den efterföljande versikeln får en praktfull utformning med jubilation. ... Ingen större anmärkning kan riktas mot dessa saker, vilkas utomordentligt stora värde torde vara odisputabelt. En viss godtycklighet beträffande placeringen av notskriften kan skönjas. ... Utgivarna äro att lyckönska till ätt tidegårdsarbetet fortskridit så långt, och vi önska dem framgång i deras fortsatta arbete. Det är att hoppas, att deras strävan icke måtte vara förgäves, utan att verkligen Evangelisk Tidegård kommer att bidra till ett ökat böneliv i församlingarna.

O. A.

Om orgel.

Paul Smets: Die Orgelregister, ihr Klang und Gebrauch. Del I. 120 sid. 8:0. Pris häftad Rm. 4:—. Rheingolds förlag, Mainz.

Förr inhämtade vi våra kunskaper i registreringskonsten ur »Die Orgelregister und ihre Klangfarben» av Carl Locher. Detta arbete, som ju numera är föråldrat, har funnit en värdig efterträdare i Paul Smets' »Die Orgelregister, ihr Klang und Gebrauch». Första delen omfattar 550 uppslagsord, från »Abschwängung» — »Fugara».

Verket är klart uppställt och vittnar om stor insikt i ämnet.

Gunhild Schedin.

Paul Smets: Neuzeitlicher Orgelbau. Eine Einführung in das moderne Dispositionswesen. Mainz. Rheingold-Verlag. 1933. 123 sidor. RM. 3:50.

Denna lilla bok utgör ett nytt bevis på det stegrade intresset för orgelkonsten i våra dagars Tyskland, och blir säkerligen en välkommen handledning i de hos oss så omtvistade orgelfrågorna.

Ingående behandlas bland annat den högaktuella mensurfrågan och Principalstämman, de två- tre- och fyrmanualiga orglarna, konsertorgeln samt de mindre orgelverken: positiv och kapellorgeln.

Gunhild Schedin.

Instrumentation.

Franz Höfer: Instrumentationslehre mit besonderer Berücksichtigung der Kirchenmusik. Friedrich Pustets förlag, Regensburg. (Sammlung »Kirchenmusik». Doppelbändchen X und XI. 256 Seiten. 8, mit vielen Abb. Originalbd. Preis 2:50 RM.)

»Det är väl ett gott bevis för ett specialverks värde då jag först två årtionden efter dess tillblivelse (1913) tillfälligtvis påträffar det och likväl kan rekommendera det på det varmaste»; säger Doktor Mang.

Detta kan jag utan tvekan instämma i ifråga om denna verkligt klart anlagda sårskrift. Glädjande är att Höfer hänvisar till den för utövande av kyrkomusik mest lämpade oboen i stället för att låta violinen med sin svaga klangverkan ständigt utföra melodistämman.

Väl valda partiturerempel medfölja som supplement. (Pris 1:20 RM.)

Gunhild Schedin.

Hymnologi.

Elof Akesson: Det nya psalmboksförslaget. Kritik och önskemål. 184 sid. Kr. 2:75. Svenska Kyrkans Diakonistyrelsens Bokförlag, Stockholm.

Docenten Akesson har tagit det Eklundska Förslaget till utgångspunkt för en undersökning av det icke-wallinska psalm-materialet ur religiösa, estetiska och språkliga synpunkter. Efter en skarp objektiv granskning kommer han till det resultatet, att det nuvarande psalmboksprovisoriet är ohållbart. Därför borde alla krafter sättas in på att åstadkomma en ny, enhetligt uppställd psalmbok. Dess huvudmassa måste naturligen utgöras av den wallinska psalmskatten, sedan denna omsorgsfullt gallrats och försiktigt reviderats. Därtill bör läggas ett strängt urval ur »Nya psalmer» och ur det för det Eklundska Förslaget specifikt nya materialet. Därjämte föreslås ett antal psalmer till komplettering. Förf. uttalar den förhoppningen, att det Eklundska Förslaget skall bli föremål för en grundlig bearbetning och gallring, innan det framlägges för kyrkomötet. Doc. Akessons diskussionsinlägg i psalmboksfrågan är icke blott kritiskt utan rikt på nya uppslag, friska synpunkter och självständiga analyser och präglad alltigenom av förf:s vidsynthet och spiritualitet.

Meddelanden.

Val. Till inneh. av förenad tjänst: i Hietaniemi, Nbt., E. G. Norlin, Nyland; Häsjo, Jämtl., A. Norberg, Säbrå; Medåker, Vstm., Sam Larsson, Näsvisken; Solberga vid Tunge, Gtl., Lotten Ringius, Jörlanda; Skepptuna, Sthm., J. A. Källman, Hellgum; Olhem, Gtl., Signe Hell-

gren, Lärbro; Undersåker, Jämtl., P. O. Olsson, Stamgårde; Sparrsätra, Uppl., E. Pettersson, Myssjö; Västrum, Kalm., T. Wirell; Ryda, Skb., Thor Albertsson, Hålsingborg; Sollerö, Kpb., Erik Thorell, Arvika. Till organist- och kantorstjänten i Bara och Mölleberga, Mlm., Sture Bjärbo, Hov.